

94 J. V. SNELLMAN – S. H. ANTELL 20.IX 1862

ÅAB, Tjusterbysamlingen

Ärade Bror! Under middagen sökte jag Dig tvenne gånger, både för att i sista stund reparera min tidigare försumlighet – d. ä. visa ånger och god vilja – men särskildt för att på gamla studentvänners, Rein's, Lille's Cygnæi och egna vägnar vänskapligen bedja, att Du, om inte hindrar, ville hafva godheten med oss sammanvara vid en tarflig middag på Kaisaniemi i morgon, Söndag, kl. 3 – Arppe kommer dertill, om en öfverenskommen mineralogisk utfärd ej blir af. Eljest ingen annan ytterligare, än Lönnrot. Häraf ses, att intet annat är att bjuda på, än vänliga hjertan.

Med Högaktning och Vänskap
Broder och tjenare
Joh. Vilh. Snellman

d. 20 Sept.

20 95 J. V. SNELLMAN – A. ARMFELT 2.X 1862

RA, Armfeltska samlingen

Högvälborne Herr Grefve!

I universitetets konsistorium har vid fråga om professor Akianders afskedsansökning den åsigt blifvit enhälligt yttrad, att en professor och en lektor fullkomligt medhinna att sköta undervisningen och examina i Ryska språket och litteraturen. En underdånig hemställan, huruvida icke den andra Ryska professionen kunde indragas, afgår derföre till universitetets Höga Cancellor.

Att åsigten är väl grundad, torde icke kunna betvivlas. Endast blifvande jurister och kameralister äro förpligtade, att aflägga examina i Ryskan. Sådane utexamineras hvarje termin endast ett tiotal. Det är egentligen blott dessa examina ordinarie professorn haft att sköta.

I studentexamina har E(xtra) O(rdinarie) professorn examinerat. Men dessa kunde skötas af lektorn i Ryskan, som nu ingenting haft att göra.

Väl har det händt, att en eller ett par kandidater vid hvarje promotion valt Ryskan till examensämne, och dessa hafva då blifvit examinerade af ordinarie professorn. Men man anser det med rätta, vara hinderligt för sannt vetenskapliga studier, att sålunda i deras ställe får sättas kunskapen i ett språk, som endast för den praktiska nyttan i vårt land kan hafva betydelse. Också hafva dessa kandidater vanligen äfven i öfrigt varit skrala i sina kunskaper, och deras tillfälligtvis vunna kännedom af Ryska språket har för dem utgjort ett medel att slå sig genom examen.

Då för nära två år tillbaka konsistorii underdåniga hemställan om behovet af en ny profession i historien rönt afslag, väckte detta en obehaglig sensation. Man erkänner visst, att universitetet blifvit efter landets tillgångar rikligt doterad, och hvarje dess medlem är djupt tacksam för de nya lärareplatser och anslag, som genom Hans Majestät Kejsarens upplysta kärlek till bildningen och Nådiga hägn för universitetet tillfallit detsamma. Men historien är en så omfattande vetenskap, att den icke kan af en professor på ett tillfredsställande sätt föredragas. Finlands historie är dessutom snart sagdt oskrifven; och

man fordrar med rätta af den enda historikern i landet, att han skall egna sig åt forskningar i fäderneslandets historia. Men dessa kräfvä mer än väl sin man. Det var också derföre icke blott ur allmänt vetenskaplig, utan närmast ur patriotisk och nationel synpunkt afslaget var smärtande.

Konsistorium har nu vågat förnya sitt förslag sålunda, att den ena lediga lönen för de Ryska professionerna skulle användas till lön för en profession i Finska och Nordiska historien, i den senare äfven Rysslands historia inbegripen.

Om möjligt är, att ett nytt afslag kan undvikas, så värdes Högvälborne Herr Grefve anse detta för en sak af stor vigt. Mottagna välgeringar pläga visst snart glömmas; men stundens intryck har dock sitt värde, emedan det, oftare förnyadt, grundlägger en blifvande sinnesstämning. Och få nyheter skola, äfven i vidsträckta kretsar utom universitetet mottagas med större tillfredsställelse, än den, att fäderneslandets historia är vid detsamma representeradt.

Det är sannt: universitetets katalog har en *Extra Ordinarie* professor i Finlands historia. Men Högvälborne Herr Grefven vet, att denna utnämning var en belöning åt en utmärkt litteratör och skald, icke en åtgärd till befordrande af forskningen i fäderneslandets historia. Professor Topelius har genom sina skrifter gagnat och hedrat sitt land och skulle visst förtjena en liftidspension, rundligare än det anslag, han nu åtnjuter. Men det synes tillhöra staten, icke universitetet, att belöna hans förtjenst. Historiker är han icke. Hans skrifter äro, såsom Högvälborne Herr Grefven känner, skönlitterära, icke vetenskapliga. Det vore säkert honom sjelf önskligt att afsäga sig sin plats vid universitetet, om han genom ett direkt statsanslag finge sin bergning betryggad. Statsverket utbetalar blott en enda litterär pension, den till Runeberg af 285 rubel silfver. Det vore derföre icke betungande, om äfven professor Topelius kunde hugnas med en liftidspension utom universitetets stat.

Skulle Högvälborne Herr Grefven, finna det olämpligt, att *ordinarie* professionen i Ryskan indrages, så vore ändamålet vunnet, äfven om denna profession bibehålles, endast med befrielse (från) för professorn från deltagande: 1:o i konsistoriela göromål och 2:o i fakultetsexamina och fakultetsförhandlingar. *Extra Ordinarie* professors lön, 1 000 rubel, är dock otillräcklig för den nya professionen i historien och borde ökas till lika belopp med öfriga *lägre* professorslöner. Skillnaden gör 300 rubel ungefär.

Ödmjukast ber jag Högvälborne Herr Grefven förlåta, att jag begagnat Herr Grefvens mig godhetsfullt meddelade tillåtelse, att tillskrifva Herr Grefven, till att besvara med ett så långt bref. Orsaken är min varma önskan, att äfven detta tillfälle kunde af Regeringen begagnas till att befästa landets och universitetets tillgifvenhet för Monarken, och min öfvertygelse att få tillfällen i högre grad äro egnade härtill. Jag känner också, huru mycket detta mål ligger Herr Grefven om hjertat.

Tillåt mig Högvälborne Herr Grefve försäkra om den djupa vördnad, hvarmed jag har äran framhärda

Högvälborne Herr Grefvens
aldrödmjukaste tjenare

Helsingfors d. 2 Oktober 1862.